

LISTOPAD 2016
NÁŠ ČASOPIS PLNÝ ZAJÍMAVOSTÍ

D é č k o

http://abecedazahrady.dama.cz/getthumbnail.aspx?crop=1&w=640&h=320&q=100&crop=1&id_file=47992313

**Domov pro seniory Velké Meziříčí,
příspěvková organizace**

Zdenky Vorlové 2160

594 01 Velké Meziříčí

www.domovvelkemezirici.cz

OBSAH

Blahopřání na měsíc listopad	3
Ze života domova	4
Stálá nabídka měsíce	5
Co se dělo u nás v domově v listopadu.....	6
Článek	8
Na listopad pro vás chystáme.....	9
Další novinky z našeho domova	11
Fotogalerie	15
Horoskop.....	16
Lidové pranostiky a povětrnostní pravidla	17
Významné dny a výročí v listopad	18
Zahrada	19
Bylinkový receptář.....	22
Pověsti z Velkého Meziříčí z okolí (4. část)	25
Křížovka	27

BLAHOPŘÁNÍ NA MĚSÍC LISTOPAD

Anežka URBÁNKOVÁ

Anežka JURKOVÁ

Božena BENEŠOVÁ

Božena HAMMEROVÁ

Zdenka VÍTÁMVÁSOVÁ

Emilie HUMLÍČKOVÁ

Marie MEJZLÍKOVÁ

Všem oslavenkyním přejeme k jejich narozeninám hodně štěstí, zdraví a spokojenosti do dalších let.

Obyvatelé a zaměstnanci domova

ZE ŽIVOTA DOMOVA

V říjnu jsme přivítali v našem domově nové klienty:

Paní Marie MEJZLÍKOVÁ z Horních Heřmanic

V měsíci říjnu odešli:

Pan Jaroslav PŘIBYL + 17. 10. 2016

STÁLÁ NABÍDKA MĚSÍCE

- **BUFET**

Otevírací doba bufetu:

**Pondělí a pátek
10.00 – 11. 00 hodin**

- **PŮJČOVÁNÍ KNIH**

Donáška knih na pokoje bude probíhat ve středu.

- **NÁKUPY**

Nákup potravin je zajišťován přes bufet. Potřebu nákupu obyvatel zjišťují klíčoví pracovníci a předají informaci sociální pracovníci.

- **PRAVIDELNÉ AKTIVITY**

Pondělí	od 13:00	canisterapie s paní Dyntarovou
Úterý	od 9:00	canisterapie s paní Kamenskou
	od 14:30	canisterapie s panem Trojanem
Pátek	od 13:00	společná modlitba
	od 13:30	bohoslužba v kapli domova

CO SE DĚLO U NÁS V DOMOVĚ V LISTOPADU

Letos se náš domov opět zapojil do celostátního Týdne sociálních služeb. V domově se tak opět uskutečnilo mnoho zajímavých akcí. Tento svátek poskytovatelů sociálních služeb se uskutečnil od třetího do devátého října. Více si o něm můžete přečíst v článku tohoto Děčka.

Šestého října jsme zahájili výuku na Univerzitě třetího věku. Tímto semestrem bude provázet pan RNDr. Milan Kameník, kurz má název Nauky o planetě Zemi. První hodinu nás také přivítali organizátoři z Vysoké školy polytechnické Jihlava, která výuku na U3V u nás v domově zaštiťuje. Prvním přednáškovým tématem byla sluneční soustava, na první hodinu dorazilo patnáct obyvatel domova.

7. listopadu se v naší republice konaly volby do krajského zastupitelstva. V domově mohli volit všichni, co mají trvalý pobyt u nás v domově. Z domova pro seniory volilo patnáct obyvatel z třiceti jedna obyvatel. Na domově se zvláštním režimem vhodili do volební urny své hlasy tři obyvatelé ze sedmnácti.

„Základy péče o klienta se spastickým syndromem v zařízení sociální péče“, to byl název kurzu, kterého se v pondělí 10. října zúčastnilo několik sestřiček a pečovatelek na U3V.

Pravidelné setkání obyvatel domova se uskutečnilo ve středu 12. října. Na tomto setkání jsme přivítali nové obyvatele, také zazněly nějaké nové informace a připomněli jsme si informace stálé.

Na čtvrtek 20. října jsme přijali pozvání do třebíčského domova pro seniory Koutkova – Kubešova. V domově se pořádali Sportovní hry. Náš domov jela reprezentovat trojici mužů – pan Hasoň, pan Janík a pan Nevrkla. Tímto bychom chtěli těmto zástupcům za náš domov poděkovat, protože obsadili krásné zlaté první místo.

Další výuka na univerzitě proběhla ve stejný den jako Sportovní hry v Třebíči. Pan doktor Kameník pokračovat ve svém zajímavém výkladu o vesmíru, osvětloval nám důležitost vody na naší planetě.

Závěr října v domově zakončilo loutkové představení s názvem Ta naše písnička česká. Přijela za námi dvojice divadelníků z Brna. Nejdříve odehráli představení pro obyvatele Pomněnky, poté se přesunuli na univerzitu, kde bylo připravené divadlo pro obyvatele domova pro seniory. Dopolednem nás provedla dvojice loutek – dědeček Josef se svou babičkou, společně jsme poznávali a zavzpomínali jsme si na ty naše písničky české.

ČLÁNEK

V DOMOVĚ PRO SENIORY NA SVÁTEK SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NECHYBĚL HAŠLER, PEČENÍ NEBO ČESKÝ ROZHLAS

Ani v letošním roce se Domov pro seniory Velké Meziříčí nezapomněl připojit do celostátní akce, která je známá jako Týden sociálních služeb (letos proběhl od třetího do devátého října). Především pro obyvatele domova byly připraveny tři dny nabitě událostmi.

Letošní svátek poskytovatelů sociálních služeb odstartovalo už tradiční pečení lineckého cukroví. Ve společnosti děvčat z Výchovného ústavu Velké Meziříčí a jejich vychovatelek strávili senioři příjemné pondělní dopoledne. „Přípravu cukroví si připomenou vždy nejen obyvatelé přítomní na samotné akci, ale také celý domov, kdy jej provoní linecké. Jsme tak rádi, že se pečení stalo již takovým naším společným podzimním svátkem,“ popsala sociální pracovnice Eliška Gregorová.

Středa patřila v domově potomkům Karla Hašlera. Vždy na podzim do domova přijíždí pan Karel Šedivý se svým programem Hašlerovy písničky. Účinkující pan Šedivý prokládá své povídání

písničkami tohoto známého umělce a obyvatelé se ke zpěvu rádi přidají.

Ve čtvrtek si na éru rozhlasu zavzpomínalo několik obyvatelek domova. To do domova totiž zavítala trojice pracovníků z Českého rozhlasu Region – Vysočina. Dopoledne se zájemci o mluvené slovo sešli v knihovně, kde si všichni společně poseděli nad kávou či čajem a předčítaly se povídky od Roberta Fulghuma.

S Týdnem sociálních služeb ale rozmanité podzimní akce v domově neskončily. V domově probíhá od začátku října výuka na univerzitě třetího věku. Na druhou půli října trojice klientů také přijala pozvání na sportovní hry, které pořádá třebíčský domov pro seniory Koutkova – Kubešova.

NA LISTOPAD PRO VÁS CHYSTÁME...

... SPOUSTU AKCÍ 😊

7. a 14. listopadu /pondělí

Školení pro zaměstnance – Základy první pomoci (od 9.00 hod, U3V)

9. listopadu /středa

Ohlédnutí za velkomeziříčskou tragédií

Projekt dvou studentek sociální školy (od 14.30 hod, U3V)

10. listopadu /čtvrtek

Příjezd Martina na bílém koni (od 14.30 hod, atrium)

16. listopadu /středa

Besídka žáků ze Základní školy a Praktické školy Velké Meziříčí (od 9.30 hod, jídelna)

23. listopadu /středa

Setkání seniorů

30. listopadu /středa

Taneční vystoupení folklorního souboru Horáčan (od 15.30 hod, jídelna)

Výuka na univerzitě v listopadu:

- 3. 11. Mimořádná Afrika (RNDr. Milan Kameník)
- 10. 11. Povrch Země (RNDr. Milan Kameník)
- 24. 11. Cirkulace atmosféry Země (RNDr. Milan Kameník)

DALŠÍ NOVINKY Z NAŠEHO DOMOVA

TERAPEUTICKÁ ZAHRÁDKA

Během léta se za naším domovem budova terapeutická zahrádka, kterou jsme v závěru léta využili k mnohým posezením, akcím nebo jenom individuálnímu odpočinku.

Dominantou celé zahrádky je dřevěná pergola, která vytváří přirozený stín. Za pozornost jistě také stojí studánka, kterou často proudí voda. A příští rok se také můžeme těšit na rozkvétající stromy, keře a kytky, které byly ještě před nadcházející zimou zaseté.

Zahrádka je přístupná pro všechny obyvatele, jejich návštěvy i pro personál. A abychom se ze zahrádky mohli radovat co nejdéle, je nutné mít na paměti pokyny, které shrnuje Provozní řád terapeutické zahrádky, který si můžete přečíst níže. Tento řád si také můžete přečíst v průchodu na zahrádku.

Přejeme vám, ať se Vám v zahrádce líbí a ať se stane klidnou oázou, kde můžete odpočívat a načerpávat novou energii 😊.

PROVOZNÍ ŘÁD TERAPEUTICKÉ ZAHRÁDKY

Provozovatel: Domov pro seniory Velké Meziříčí, příspěvková organizace

Zdenky Vorlové 2160

594 01 Velké Meziříčí

Telefon: 561 201 570

Čl. 1 Využívání terapeutické zahrádky

1. Terapeutická zahrádka je určena k aktivizacím obyvatel domova pro seniory a k odpočinku obyvatel a jejich návštěv (dále jen uživatelé).
2. Uživatelé jsou povinni dbát pokynů a ustanovení tohoto provozního a návštěvního řádu.

Čl. 2 Provoz a správa parku

1. Denní provozní doba využívání terapeutické zahrádky je denně v období letního času od 8.00 hodin do 20.00 hodin a v období zimního času od 8.00 hodin do 18.00 hodin.
2. Vstup do terapeutické zahrádky je povolen bočním proskleným vchodem z budovy DS (proti atriu) či po chodníku od garáží. Je zakázáno přelézání plotu.
3. Terapeutická zahrádka je v provozu celý rok, vstup do areálu je pro všechny uživatele zdarma.
4. V případě nepříznivých povětrnostních podmínek pro provoz terapeutické zahrádky je provozovatel oprávněn částečně omezit nebo zcela zrušit provoz.
5. V případě zjištění jakékoli závady v areálu terapeutické zahrádky nebo v jeho bezprostředním okolí prosíme uživatele o nahlášení závady provozovateli.

Čl. 3 Dodržování bezpečnosti a ochrana majetku

1. V areálu terapeutické zahrádky je zakázáno jakékoli znečišťování nebo poškozování majetku.
2. Provozovatel nenese odpovědnost za případné úrazy vzniklé v areálu terapeutické zahrádky, všichni uživatelé provozují

veškerou činnost na své vlastní nebezpečí. Pro případná ošetření drobných poranění je uživateli k dispozici lékárnička první pomoci přístupná v budově domova ve 2.NP na pracovně sester 2B.

3. Provozovatel neodpovídá za případnou ztrátu odložených věcí.

4. V areálu terapeutické zahrádky je zakázáno:

- kouření mimo vymezené prostory pod balkony,
- odhazování odpadků mimo místa k tomu určená,
- vstup osobám pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek,
- manipulovat s ostrými a bodnými předměty,
- jezdit na kole, koloběžce, skateboardu,
- pobývání dětí do 10 let bez doprovodu plnoleté osoby,
- vstupovat mimo vyhrazenou provozní dobu,
- přemisťovat přírodní, masivní lavičky z akátu (ostatní zahradní nábytek lze přemisťovat za předpokladu, že bude po použití vždy vrácen na původní místo),
- jakkoli znečišťovat, či využívat přírodní jezírko, které slouží pouze k okrasným a terapeutickým účelům,
- poškozovat zeleň,
- vstupovat se psy (výjimka udělena pro vodící psy a psy, využívající se na canisterapii),
- uživatel terapeutické zahrádky nesmí svým chováním a jednáním ohrožovat zdraví, či bezpečnost jiných uživatelů, případně jinak obtěžovat nejbližší okolí.

UPOZORNĚNÍ: v případě porušení tohoto provozního řádu terapeutické zahrádky může být uživatel vykázán z areálu a podle okolností může být jeho chování i předmětem přestupkového řízení, případně předmětem šetření Policie ČR.

Provozní řád parku schválil ředitel domova pro seniory Mgr. Vítězslav Schrek dne 1. 11. 2016.

OBNOVENÍ DOMÁCIHO ŘÁDU

V měsíci říjnu byl aktualizovaný Domácí řád a to zavedením pravidel chování obyvatel. Nový řád je vyvěšený na nástěnkách, které jsou k dispozici na všech chodbách.

VZÁJEMNÁ PRAVIDLA CHOVÁNÍ OBYVATEL DOMOVA

Každý obyvatel domova je povinen dodržovat následující pravidla chování.

- Respektuje právo ostatních obyvatel a zaměstnanců na seberealizaci v takové míře, aby současně nedocházelo k porušení práv druhých osob,
- jedná s ostatními obyvateli na základě rovnocenného partnerského vztahu,
- nevystavuje ostatní obyvatele ponižujícímu chování,
- nikdy nehovoří o obyvatelích či zaměstnancích v třetí osobě v jejich přítomnosti,
- pokud to není výslovné přání obyvatele či zaměstnance, všem obyvatelům i zaměstnancům vyká,
- dbá přiměřeně o svůj vzhled, dodržuje hygienická pravidla zavedená v zařízení sám či s pomocí personálu v takové míře, aby nepohoršoval ostatní obyvatele domova a nedělal špatnou vizitku zařízení,
- respektuje soukromý život obyvatel, jejich osobní prostory a osobní záležitosti, včetně sexuálních vztahů,
- při vstupu na pokoje ostatních obyvatel zřetelně zaklepe na dveře a vyčká na vyzvání,
- chová se tak, aby nediskriminoval obyvatele či personál na základě zdravotního postižení, pohlaví, věku, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženství nebo politické či jiné příslušnosti,
- pokud je obyvatel svědkem nevhodného chování jiného obyvatele či personálu, nezůstává k tomuto chování lhostejný (informuje personál či informaci sdělí prostřednictvím schránky důvěry).

FOTOGALERIE

HAŠLEROVY PÍSNÍČKY

PEČENÍ

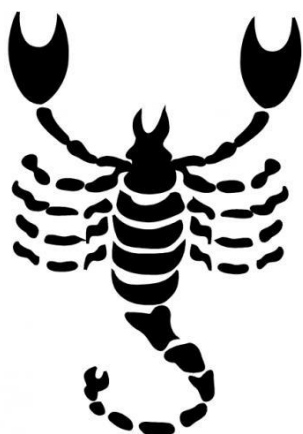
ZAHÁJENÍ ZIMNÍHO SEMESTRU

LOUTKOVÉ DIVADLO

HOROSKOP

ŠTÍR (SKORPION) 24. 10. – 22. 11.

Velká změna čeká na Štíry doslova za rohem. Je jen na vás, jestli se vám podaří na křižovatce správně zabočit a jít svému štěstí naproti. Štíři touží po volnosti a nezávislosti. První, co byste tedy měli udělat, je sepsat všechny myšlenky a plány přehledně na papír. Od začátku roku do května očekávejte změny na pracovišti, v červnu získáte za vaše snažení ocenění, pochvalu nebo povýšení. Nicméně získané výsledky nemusí očekávanou úroveň, proto bude dobré si ujasnit další pracovní cíle. Nenechávejte se odrazovat vedením, které může mít jiný názor, ale nechte se podpořit raději přáteli.

Láska bude zdrojem naplnění pro zamilované po celé období. Čím více pocitů a sympatií ukážete partnerovi, tím silnější vážnosti nadobude váš vztah. Osamělé osoby mohou přirozeně těžit z vesmírných vlivů v lednu, květnu a červnu a dobrat se k vhodnému partnerovi. Podle horoskopu bude stále zkoušena míra vaší partnerské oddanosti. Štíři nechtějí zbytečné hádky, i když ví, že prudká slova jsou kořením života. Buďte proto připraveni na vztah plný vášně, kterou budete tu a tam hasit slzami zklamání, ale i dojetí. Je zřejmé, že v letošním roce vás peníze neminou. Dbejte na všechny sny, předtuchy a intuitivní signály, které se ve vaší mysli objeví během

spánku i v bdělosti. Přinesou vám nejedno důležité sdělení a možná pomohou i odhalit tajemství vedoucí k úspěchu v podnikání. Štíři, mějte oči otevřené a buďte naladěni na příznivou vlnu. V tomto roce se budete těšit také dobrému zdraví.

LIDOVÉ PRANOSTIKY A POVĚTRNOSTNÍ PRAVIDLA

- Teplý říjen, studený listopad
- Padá-li listí v listopadu, jistě brzy přijde led, ale dlouho nepobude
- Když listí v listopadu dlouho nepadá, tuhá zima se přikrádá
 - Jaký listopad, takový březen
- Začátkem-li listopadu sněží, mívá sníh pak výšku věží
 - Studený listopad – zelený leden
- Hřímá-li v listopadu, bude dobrý rok
- Když dlouho listí nepadá, tuhá zima se přikrádá

Brrr! A je tady zima. Brzy už přijede svatý Martin na bílém koni a po něm přijde Mikuláš s čertem. To aby si děti daly pozor a nezlobily...

Měla babka čtyry jabka

a dědoušek jen dvě.

Dej mi, babko, jedno jabko,

budeme mít stejně.

Měl dědeček, měl kožíšek

a babička jupku.

Pojď, dědečku, na mazurku,

já si s tebou dupnu.

*Zdroj: Zemědělský kalendář 2016. Brno: Vydavatelství ZK, 2015, s. 224, ISB 978-80-904388-6-6.

VÝZNAMNÉ DNY A VÝROČÍ V LISTOPAD

13. 11. – Mezinárodní den nevidomých

16. 11. – Mezinárodní den tolerance

17. 11. – Den boje studentů za svobodu a demokracii

Uplyne...

90 let od narození **Mikuláše MEDKA**, malíře, grafika, ilustrátora, básníka (narozen 3. 11. 1926, zemřel 23. 8. 1974).

180 let od výročí úmrtí **Karla Hynka MÁCHY**, básníka a prozaika (narozen 16. 11. 1810, zemřel 6. 11. 1836).

205 let od výročí narození **Karla Jaromíra ERBENA**, básníka a sběratele lidové slovesnosti (narozen 7. 11. 1811, zemřel 21. 11. 1870).

90 let od narození **Vlasty CHRAMOSTOVÉ**, divadelní, filmové a televizní herečky (narozena v Brně 17. 11. 1926).

90 let od výročí úmrtí **Elišky KRÁSNOHORSKÉ**, vl. jménem Alžběta Pechová, prozaička a operní libretistka (narozena 18. 11. 1847, zemřela 26. 11. 1926).

*Dostupné z: http://kjm.data.quonia.cz/kalendarium_2016.pdf

ZAHRADA

ZIMNÍ ÚKRYTY PRO SLUNÉČKA: PŘIPRAVTE BERUŠKÁM DOMKY

Slunéčka jsou na zahradě nejlepšími pomocníky. Zkonzumují velké množství mšic. Aby se jim dařilo, nepoužívejte insekticidy a na podzim jim připravte místo k přezimování.

Samička slunéčka klade drobná žlutá vajíčka na spodní stranu listů rostlin, které jsou napadené mšicemi. Z nich se vylíhnou larvy, které jsou schopny během svého vývinu spořádat až 400 mšic. Dostatečně vykrmené se pak zakuklí a promění v dospělou berušku, která v lovu na mšice pokračuje dále. Tento mladý brouk je jasně červený, zatímco starší jedinci, kteří již přezimovali, mají nádech do oranžova až žluta. Mladá slunéčka musí přežít zimu a teprve druhým rokem se rozmnožují.

ZIMNÍ SPÁNEK BERUŠKY

Slunéčka musí přežít jednu zimu, jinak se vůbec nevylíhne další, pokračující generace. Ve stavu strnulosti se jim to obvykle podaří bez úhony, ovšem potřebují vhodné místo:

Skvělým útočištěm nejen pro slunéčka jsou také staré stromy s rozpraskanou borkou – i suchý pahýl může vypadat na zahradě pěkně, pokud je porostlý břečťanem... Zalézají do nejrůznějších škvír a skulin v kamenech a pod nimi. Zimují ve dřevě a pod kůrou, pod mechem i starou trávou. Na lákavá místa se často slétají ve velkém počtu, přitahují je vyvýšené kopce či osaměle rostoucí stromy, nebo se naopak zavrtávají do podrostu.

Pokud jim chceme poskytnout útočiště přímo na zahradě, je zřejmé, že nesmí být „dokonale uklizená“. Neuškodí na okraji zahrady pod keři ponechat kupku kamení, klacků, staré trávy, mulče a podobně, které ostatně poskytnou útočiště i dalším užitečným druhům zvířat.

DOMEK, ÚKRYT PRO SLUNÉČKO

Dokonce můžeme vyrobit speciální přezimovací domečky pro slunéčka.

- Jsou to jednoduché dřevěné krabičky vyplněné senem či mechem, na jejichž spodním konci zůstane škvíra nejvýše centimetr vysoká.
- Umístíme je pod stromy a na další vhodná, klidná místa.

BERUŠKA V BYTĚ

Některá slunéčka, například dvoutečné, se na zimu stahují i do domů a bytů. Schovají se nenápadně do rohů, při přezimování v teple však

brzy vyčerpají zásoby a probudí se, aniž by však mohla najít potravu. Pokud proto najdeme slunéčka v místnosti, kde je přes zimu teplo, raději je včas odneseme na vhodnější místo.

JAKÉ DRUHY SLUNÉČEK U NÁS ŽIJÍ?

- Spíše v jehličnatých lesích než na zahradách kraluje slunéčko velké (*Anatis ocellata*), které dorůstá takřka centimetrové délky. Od nížin až do hor chrání smrky, modříny, borovice a jedle před přemnoženými mšicemi, loví i malé housenky.
- Slunéčko čtrnáctitečné (*Propylaea quatuordecimpunctata*) s přibližně poloviční velikostí zase dává přednost lesům listnatým. Je žluté, početné černé skvrny však často žluť téměř překryjí. Tento druh dovede přezimovat i dvakrát.
- Drobné slunéčko dvoutečné (*Adalia bipunctata*), další významný lovec mšic, může mít krovky typicky červené s černou tečkou, nebo také černé se čtyřmi červenými tečkami.
- V poslední době se u nás vyskytuje i invazní druh slunéčka *Harmonia axyridis*, které je sice velmi výkonné v lovu mšic, ale může vytlačit původní druhy slunéček. Jeho šíření u nás se proto mapuje.

Autorem je Jana Bucharová

BYLINKOVÝ RECEPTÁŘ

JEŘÁB PTAČÍ (SORBUS AUCUPARIA)

Vitaminy nejraději sídlí v červených plodech

Když se začnou červenat jeřáby, je to neklamný znak blížícího se podzimu. Zním několik míst, kde tyto pěkné stromy hustě lemují cestu, a je radost na takovou krásu pohledět. Vždy mě přitom napadne, jaké množství vzácných vitaminů musí být uloženo v tolika plodech. Ke sběru plodů si vždy najdu strom na vzdálenějším, čistém

stanovišti, ne u cesty s automobilovým provozem. Jeřáb se pro průmyslové zpracování pěstuje a občas se dá koupit v prodejně s potravinami v podobě kompotu.

Ve starověku byl jeřáb zasvěcen bohu hromu a měl kultovní význam. Čerstvé plody sloužily jako projímadlo a vyráběl se z nich také ocet. Na Slovensku se z nich páčila

silná pálenka, která se po lžících pila jako lék proti úplavici.

Vitamin C se asi nejlépe cítí v červených plodech, neboť po šípcech ho nejvíce obsahují právě jeřabiny. Podle některých zdrojů ho obsahují až dvakrát více než citrony. Díky tomu je jeřáb předurčen k léčení

chorob chřipkového původu, cévních onemocnění, parodontózy a avitaminózy. Plody jsou mírně močopudné, zmírňují bolesti kloubů a údů, dobře působí při revmatických chorobách a dně. Pomáhají i při dušnosti, zahlenění a zánětu průdušek.

Jeřabiny mají množství jiných, velmi účinných rostlinných látek, jejichž obsahem se blíží borůvce. Podobně je můžeme použít i proti průjmům a zácpám, neboť regulují činnost střev a normalizují funkci trávicího traktu. Jeřabiny také čistí ledviny od písku a usazenin, mají protinfekční účinek, odstraňují jarní únavu a příznivě působí na žlučník.

Je škoda, že navzdory dosti častému výskytu a vděčnému sběru se mimořádná výživná a léčebná hodnota jeřábu málo využívá. Jeřabiny můžeme i zavařovat, podobně jako se připravují kompoty z jiných druhů ovoce, nebo zalít rumem s trochou cukru jako višně. Pro nejlepší

uchování jejich vitamínů a praktické použití se mi osvědčil macerát ve víně.

Konzumovat velké množství čerstvých plodů však nedoporučuji, neboť prohánějí. Tato jejich vlastnost se po usušení nebo zavaření ztrácí.

Jeřabinové víno

Čerstvé, trochu podrcené jeřabiny dáme do vhodné nádoby a zalijeme přibližně dvojnásobným množstvím čistého vína. Necháme je macerovat asi dva týdny, občas protřeseeme. Přecedíme, pro dosažení pěkného vzhledu můžeme víno po usazení stáhnout hadičkou. Víno pijeme ráno a večer po jednom decilitru.

Autorem je Aurélia Dugasová

*DUGASOVÁ, A., DUGAS, D. Průvodce našimi léčivými rostlinami. Babiččiny bylinky. Praha: Ottovo nakladatelství, s. 216. ISBN 80-7181-696-5

*Obrázky: <http://www.magazinzahrada.cz/uploads/thumb/750x/galerie/2015-09-25/vyuzijte-vitaminy-z-planých-rostlin-2-3.jpg>,
http://www.elixiry.cz/fotky6542/fotos/_vyr_38jerab.jpg

POVĚSTI Z VELKÉHO MEZIŘÍČÍ Z OKOLÍ (4. ČÁST)

PROČ SE PAN SYNDIKUS NEOŽENIL

Když se ve městě tak malém, jakým bývalo Meziříčí v minulém století, objevil nový úředník, staraly se paničky vždycky nejprve o to, je-li ženatý nebo svobodný. A když neměl paní, dostával hned spoustu pozvání na domácí plesy, tak zvané „hausbály“, na svačiny a večere. To proto, že skoro v každé rodině byla nějaká dcera na vdání, pro kterou hledali ženicha ve slušném postavení.

A když ten svobodný úředník do takové domácnosti přišel, snášeli mu, co měli nejlepšího, jen aby viděl, že rodina není chudá a že dcera umí dobře vařit. Na to se tehdy kladla velká váha. Není proto divu, že ten pozvaný mladík se nejprve zamiloval do pečeně, pak do bábovky a nakonec někdy i do dcerušky a oženil se s ní.

V polovině devatenáctého století přišel na meziříčský magistrát nový syndikus, človíček mladý a vzhledný a hlavně – svobodný! Za půl roku po svém příchodu měl za

sebou tolik domácích hostin, že ztloustl o dvacet kilo. Nejvíce mu chutnalo u purkrabího, však si paní se slečnou daly záležet na jídle!

A právě k purkrabímu byl pan syndikus pozván na hausbál. Purkrabí bydlel na zámku vedle brány ve velkém bytě o několika pokojích. V jednom společnost tancovala, ve druhém se jedlo, ve třetím hrály taroky, pak byla ložnice a za ní pokojíček slečnin. Na druhé straně, za kuchyní, byl maličký pokojíček, kam se o slavnostech vystrkal přebytečný nábytek a kam za skříň stavěli velký sud pro nejsoukromější soukromou potřebu pánů. Ženy tam měly vstup zakázán. Pan syndikus přišel plný humoru, těšil se na baštu. Schválně v poledne jedl jen maličko. Při jeho příchodu seděli hosté již u stolu. Pan syndikus se cestou stavil na sklenici piva a to ho teď tlačilo, a proto odešel ulehčit si do pokojíčku. Zatím co byl za zavřenými dveřmi, někdo na ně zvenčí přistrčil skříň.

Hosté jedli jídlo za jídlem a pan syndikus se stále nevracel. Paní i dcera se po něm marně ohlížely, pak se už i ptaly, kde pan syndikus je ale nikdo to nevěděl. Domnívali se, že třeba byl odvolán k nějaké úřední povinnosti a že se zase vrátí. Ale všichni čekali marně. Dceruška tajně poplakávala, matka poslala služku do syndikova bytu, není-li snad tam, ale ta se vrátila s nepořízenou.

Hosté už všecko snědli, zbytky byly odneseny do kuchyně, hodiny letěly, hosté se rozešli. A najednou se zjistilo, že na věšáku visí plášť páně syndikův. Musel tedy být po celou tu dobu tady! Začali ho hledat a skutečně byl tu. Objevil ho hostitel v tom malém pokojíčku,

protože někdo zatarasil dveře skříní a že pan syndikus z hladu a žízně usnul.

„Já mohl klidně zůstat doma,“ naříkal syndikus, „měl jsem tam celou kýtu a máz piva a takhle mi kručí v žaludku!“ Víckrát už na žádný hausbál nepřišel a proto se také neoženil. Marně se mu omlouvali a marně ho zvali.

*Zdroj textu: *Pověsti z Velkého Meziříčí a okolí*. Ilustroval Oldřich INOCHOVSKÝ. Žďár nad Sázavou: M. Smejkal, 1996. *Zdroj obrázku: <http://www.i-creative.cz/wp-content/uploads/2009/12/cert-3.jpg>

KŘÍŽOVKA

Milí obyvatelé, do domova nám přišla nabídka zúčastnit se soutěže o nejlepšího luštitel křížovky. Pokud máte zájem se soutěže zúčastnit, stačí křížovku vyřešit – buďto rovnou v našem časopise Děčko nebo na recepci dostane tuto křížovku k dispozici na papíře. Po vyluštění se stačí pod křížovku jen podepsat, odevzdat na recepci a my ji zašleme do soutěže. Nejrychlejší luštitelé mohou obdržet věcnou cenu. Soutěž bude probíhat do 16. listopadu 2016.

ARABSKÉ PŘÍSLOVÍ		POKLADNA	1. DÍL TAJENKY	NIKOLI	TADY (NÁR.)		SNÍŽENÍ CENY	HODNÉ	PANEN- KOVY INICIÁLY	ZNIČENÝ (OBEČ.)	KORÁLOVÝ OSTROV		VĚHLAS	POŠTOVNÍ ZÁSILKA
	BIOGRAF SLONÍ ZUB					ÚSILÍ						ZNAČKA ANTIMONU		
DŮSTOJ- NICKÝ ČEKATEL					PŘILE- POVAT SPZ SO- KOLOVA							POPÉVEK 2. DÍL TAJENKY		
TRUMF				SLOVEN. „OSM“ ÚTOK					JIHOAMER- STROMOVÝ SAVEC SKLAD					
BEZHRBÝ VELBLOUD					BODAVÝ HMYZ BIBLICKÁ POSTAVA					NEŠIKOVNÍ KOVBOJ- SKÁ ZBRAŇ				
	ČÁST KOSTRY	A SICE VYZVA			DOMÁCKY ALEXANDR TAKÉ (KNIŽ.)						PYTEL SHAKE- SPEARŮV KRÁL			
MOŘSKÉ VYDRY						POLSKÉ MĚSTO POSVÁTNÝ PTAK							DRUH LOSOSA	ODDĚLENÍ KAMBRIA
ROŽNITI								OLEJOVÁ LAMPA JENOM (NÁR.)						
NA TOTO MÍSTO				OBLOHA TÝK					DOMÁCKY TADEAŠ DRUH MO- HAMEDA					
TROUCH- NIVĚT					STŘELA DO MINOMETU SLOVEN. „KVĚT“					POMOC (ZAST.) NA ONO MÍSTO				
	OBLEČENÍ	SEKNUTÍ KRÁTKÝ KABÁT				USUŠENÁ TRÁVA DOMÁCKY ATANAS						PLAZ TĚSNÝ		
ZÁKLADNÍ ZÁKON STATU						PENĚŽNÍ SCHODEK MONTAN- DOVO JM.							DOMÁCKY RENATA	DOMÁCKY ATANAS
SLAV- NOSTNÍ HOSTINY								ŽENSKÉ JMÉNO NEBOLI						
ZRAKOVÝ ORGÁN				KOMÁROV. PODNIK DRUH SLITINY					FRANC. MALÍŘ ŽVÁST					
RANNÍ VLÁHA					ANGLICKÉ HRABSTVÍ HUDEBNÍ TĚLESO					POVRCH PIVA ZBAVIT (NĚČEHO)				
	ČÁST SAKA	TRKNUTÍ NÁŠ BÝV. FOTBA- LISTA				SRBSKÁ VESNICE PRACOVAT S PILOU						TITUL MUŽE ODE DNE VYDÁNÍ		
ČASTLI- VEC						VĚZEŇSKÝ DOZORCE ČÍNSKÉ ŽEN. JM.							EMOCE	JMÉNO HEREČKY JANŽU- ROVE
OPĚVNÉ MÍSTO- SLOVCE			ZNAČKA AUT SLOVEN. „KDO“					NUŽÁCI NÁŠ FOL- KLORISTA						
ODDĚLENÍ TECHNICKÉ KONTROLY (ZKR.)				ŘECKÝ BAJKÁŘ EVROPSKÝ POHÁR					TŘETÍ PÁD PŘED- LOŽKA					
ČESKA						BÁSNIČKÉ PŘÍ- VLASTKY								
LEKÁRE						SLOVEN- SKÝ „KOTEL“							POMŮCKA: A DATO, AKAD, ARKO ITEM, PEK, TEVA	